

ראשון

And Adonoy spoke to Moshe after the death of two sons of Aharon, who brought an [unauthorized] offering before Adonoy and they died.

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אַהֲרֹן
בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי־יְהוָה וַיָּמָתוּ:

וּמַלִּיל יי עִם מֹשֶׁה בְּתֵר דְּמִיתוּ תְרִין בְּנֵי אַהֲרֹן
בְּקִרְבֵּיהוֹן אֶשְׁתָּא נִוְכְרִיתָא קִדָּם יי וַיָּמָתוּ

Rashi

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן וגו'. מה תלמוד לומר, היה רבי אלעזר בן עזריה מושלו, משל לחולה שנכנס אצלו רופא, אמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב, בא אחר ואמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות כדרך שמת פלוני, זה זרזו יותר מן הראשון, לכך נאמר אחרי מות שני בני אהרן:

Adonoy spoke to Moshe: Speak to your brother Aharon that he not come at all times into the Holy [Sanctuary] that is inside of the Curtain, before the Ark-cover that is on the Ark so that he not die, for in a cloud I shall appear on the Ark-cover.

2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן אָחִידֹ וְאַל־יָבֹא
בְּכָל־עֵת אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל־פָּנָי
הַכִּפֹּת אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶן וְלֹא יָמוּת כִּי בַעֲנָן אֶרְאֶה
עַל־הַכִּפֹּת:

a
separatrix

a lid

וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה מַלֵּל עִם אַהֲרֹן אַחִידֹ וְלֹא יְהִי עַלֵּל
בְּכָל עֵדֶן לְקוֹדֶשׁא מְגִיו לְפָרֹכֶתא לְקִדָּם כְּפָרֶתא דִּי
עַל אַרְוֶנָא וְלֹא יָמוּת אַרִי בַעֲנָנָא אֲנָא מִתְגַּלִּי עַל בֵּית
כְּפָרֶתא

Rashi

ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן ואחיק ואל יבא. שלא ימות כדרך שמתו בניו:

ולא ימות. שאם בא הוא מת:

כי בענן אראה. כי תמיד אני נראה שם עם עמוד ענני, ולפי שגלוי שכינתי שם יזהר שלא ירגיל לבא, זהו פשוטו. ומדרשו לא

יבא כי אם בענן הקטרת ביום הכיפורים (יומא נג.):

With this shall Aharon come into the Holy [Sanctuary]; with a young bullock, for a sin-offering and a ram, for a burnt-offering.

3 בְּזֹאת יָבֹא אֶהְרֹן אֶל־הַקֹּדֶשׁ בֶּפֶר בּוֹ־בָקָר לְחֻטָּאת

וְאַיִל לְעֹלָה:

בְּדֹא יְהִי עֵלֶל אֶהְרֹן לְקוֹדֶשׁא בְּתוֹר בֶּר תוֹרִי

לְחֻטָּאתָא וּדְכָר לְעֹלָתָא

Rashi

בזאת. גימטריא שלו ד' מאות ועשר, רמז לבית ראשון:

בזאת יבא אהרן וגו'. ואף זו לא בכל עת כי אם ביום הכיפורים, כמו שמפורש בסוף הפרשה בחדש השביעי בעשור לחודש:

He shall don a sanctified, linen tunic and linen pants shall be on his body. He shall gird himself with a linen sash and place a linen turban on his head. These are sacred garments; he shall bathe his body in water and clothe himself in them.

4 כְּתָנֹת אֲבִירֹת יִלְבָּשׁ וּמְכַנְסֵי אֲבִירֹת יִהְיוּ

עַל־בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵי בֶד יִחְגֹּר וּבְמִצְנֶפֶת בֶּד

יִצְנָף בְּגִדֵי־קֹדֶשׁ הֵם וְרָחֵץ בַּמַּיִם אֶת־בְּשָׂרוֹ

וּלְבָשָׁם:

כְּתוֹנָא דְבוּצָא קוֹדֶשׁא יִלְבָּשׁ וּמְכַנְסִין דְבוּץ יִהְיוּ עַל

בְּסָרָה וּבְהִמְיָא דְבוּץ יִסֵּר וּבְמִצְנֶפֶתא דְבוּצָא יִחַת

בְּרִישָׁה לְבוּשֵׁי קוֹדֶשׁא אֲנוּן וְיִסְחִי בְּמִיָּא יֵת בְּסָרָה

וְיִלְבָּשֻׁן

Rashi

כתנת בד וגו'. מגיד שאינו משמש לפניו בשמונה בגדים שהוא משמש בהם בחוץ שיש בהם זהב, לפי שאין קטיגור נעשה

סניגור, (ר"ה כו.) אלא בד' ככהן הדיוט, וכולן של בוך:

קדש ילבש. שיהיו משל הקדש (ת"כ פרק א, י):

יצנף. כתרִגְמוּ יִחַת בְּרִישָׁה, יִנִּיחַ בְּרָאשׁוֹ, כְּמוֹ וּתְנַח בְּגָדוֹ (בראשית לט, טז), וְאַחֲתִיתִּיהּ:
 וּרְחֵץ בַּמִּים. אוֹתוֹ הַיּוֹם טֵעוֹן טְבִילָה בְּכָל חֲלִיפוֹתָיו. וְחֲמֵשׁ פַּעֲמִים הָיָה מַחֲלִיף מַעֲבֹדֹת פָּנִים לַעֲבֹדֹת חוּץ, וּמַחוּץ לַפָּנִים,
 וּמִשְׁנֵה מִבְּגָדֵי זָהָב לִבְגָדֵי לָבָן, וּמִבְּגָדֵי לָבָן לִבְגָדֵי זָהָב, וּבְכָל חֲלִיפָה טֵעוֹן טְבִילָה וּשְׁנֵי קְדוּשֵׁי יָדִים וּרְגָלִים מִן הַכִּיּוֹר (יומא
 לב.).

He shall take, from the congregation of
 Israel two he-goats for sin-offerings and
 one ram for a burnt-offering.

וּמִן כְּנֹשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִסֵּב תְּרִין צִפְרֵי עֲזִין
 לְחֻטָּאתָא וּדְכָר חַד לְעֹלָתָא

Aharon shall bring the sin-offering
 bullock which is his and atone on his
 own behalf and on behalf of his
 household.

וַיִּקְרַב אֶהֱרֹן יֵת תּוֹרָא דְּחֻטָּאתָא דִּי לֵיהּ וַיִּכְפֹּר עָלֻהֵי
 וְעַל אֹנֶשׁ בֵּיתָהּ

5 וּמֵאֵת עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי־שְׁעִירֵי עֲזִים לְחֻטָּאת
 וְאַיִל אֶחָד לְעֹלָה:

6 וְהִקְרִיב אֶהֱרֹן אֶת־פֶּר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר־לּוֹ וַיִּכְפֹּר בְּעֵדוֹ
 וּבְעַד בֵּיתוֹ:

Rashi

את פר החטאת אשר לו. האמור למעלה, ולמדך כאן שמשלו הוא בא ולא משל צבור (שם ג):
 וכפר בעדו ובעד ביתו. מתודה עליו עונותיו ועונות ביתו (שם לו: — ת"כ פרשתא ב, ג):

He shall take the two he-goats and
 stand them before Adonoy, at the
 entrance of the Tent of Meeting.

וַיִּסֵּב יֵת תְּרִין צִפְרִין וַיִּקִּים יִתְהוֹן קֶדֶם יְיָ בְּתַרְעַ מִשְׁכַּן
 זִמְנָא

7 וּלְקַח אֶת־שְׁנֵי הַשְּׁעִירִם וְהִעֲמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח
 אֹהֶל מוֹעֵד:

Aharon shall put lots on the two he-
 goats; one lot [marked] for Adonoy and
 one lot [marked] for Azazel.

וַיִּתֵּן אֶהֱרֹן עַל תְּרִין צִפְרִין עֲדָבִין עֲדָבָא חַד לְשִׁמָּא
 דִּי וְעֲדָבָא חַד לְעִזָּאזֵל

8 וַיִּתֵּן אֶהֱרֹן עַל־שְׁנֵי הַשְּׁעִירִם גּוּרְלוֹת גּוּרְלֹת אֶחָד לַיהוָה
 וְגּוּרְלֹת אֶחָד לְעִזָּאזֵל:

Rashi

ונתן אהרן על שני השעירים גרלות. מעמיד אחד לימין ואחד לשמאל, ונותן ב' ידיו בקלפי, ונוטל גורל בימין וחברו בשמאל, ונותן עליהם, את שכתוב בו לשם, הוא לשם ואת שכתוב בו לעזאזל, משתלח לעזאזל (יומא לט.):

עזאזל. הוא הר עז וקשה, צוק גבוה (ת"כ פרק ב, ח — יומא סז:), שנאמר אֶרֶץ גְּזֵרָה, חתוכה:

Aharon shall bring the goat upon which
the lot [marked] for Adonoy came up
and do (offer) it as a sin-offering.

9 וְהִקְרִיב אֶהֱרֹן אֶת־הַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֹל

לַיהוָה וַעֲשֵׂהוּ חַטָּאת:

וּקְרַב אֶהֱרֹן יֵת צִפְרָא דִּי סְלִיק עָלוּהִי עֲדָבָא לְשִׁמָּא
דִּי וְיַעֲבֹדְנָה חַטָּאתָא

Rashi

ועשהו חטאת. כשמניח הגורל עליו קורא לו שם ואומר לה' חטאת (ת"כ שם ה):

The goat upon which came up the lot
[marked] for Azazel shall be placed,
alive, before Adonoy, to achieve
atonement with it to send it to Azazel,
in the desert.

10 וְהַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֹל לְעִזָּאזֵל יַעֲמִד־חַי לִפְנֵי

יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח אֹתוֹ לְעִזָּאזֵל הַמִּדְבָּרָה:

וּצִפְרָא דִּי סְלִיק עָלוּהִי עֲדָבָא לְעִזָּאזֵל יִתְקַם כַּד חַי
קָדָם יְיָ לְכַפֵּרָא עָלוּהִי לְשַׁלַּח יְתָה לְעִזָּאזֵל לְמִדְבָּרָא

Rashi

יעמד חי. כמו יועמד חי, על ידי אחרים, ותרגומו יתקם כד חי. מה תלמוד לומר, לפי שנאמר לשלח אותו לעזאזל, ואיני יודע שילוחו אם למיתה אם לחיים, לכך נאמר יעמד חי, עמידתו חי עד שישתלח, מכאן ששליחותו למיתה (שם ו):
לכפר עליו. שיתודה עליו כדכתיב וְהִתְוֹדָה עָלָיו וְגו':

Aharon shall bring the sin-offering-
bullock which is his and atone on his
behalf and on behalf of his household,
and he shall slaughter his sin-offering-
bullock.

11 וְהִקְרִיב אֶהֱרֹן אֶת־פֶּרֶךְ הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לּוֹ וּכְפָר בָּעֵדוּ

וּבְעֵד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פֶּרֶךְ הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לּוֹ:

וּקְרַב אֶהֱרֹן יֵת תּוֹרָא דְחַטָּאתָא דִּי לֵה וּכְפַר עָלוּהִי
וְעַל אֲנָשׁ בֵּיתָהּ וְיִכּוֹס יֵת תּוֹרָא דְחַטָּאתָא דִּי לֵה

וכפר בעדו וגו'. וידוי שני עליו ועל אחיו הכהנים, שהם כלם קרוים ביתו (שם פרשתא ג, א), שנאמר בית אהרן ברכו את ה' וגו' (תהלים קלה, יט), מכאן שהכהנים מתכפרים בו, וכל כפרתו אינה אלא על טומאת מקדש וקדשיו, כמו שנאמר, וכפר על הקדש מטמאת וגו' (ת"כ פרק ד, ב):

He shall take a full hand-shovel of fiery
coals from atop the altar, which is
before Adonoy and full handfuls of
finely-ground incense and he shall
bring [them] inside of the curtain.

12 וְלָקַח מִלֵּא-הַמִּחְתָּה ^{a pan for live coals} גִּחְלִי ^{coal} אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ

מִלִּפְנֵי יְהוָה וּמִלֵּא ^{handful} חֲפָנָיו ^{drug} קִטְרֶת ^{סמים}

^{crushed} דָּקָה וַהֲבִיֵּא מִבֵּית לְפָרְכָת:

ויסב מלי מחתיתא גומרין דאשא מעלוי מדבחא מן
קדם יי ומלי חפנוהי קטורת בוסמין דקיקין ויעל מגיו
לפרכתא

מעל המזבח. החיצון (יומא מה:):

מלפני ה'. מצד שלפני הפתח, והוא צד מערבי (שם):

דקה. מה ת"ל דקה, והלא כל הקטורת דקה היא, שנאמר וישחקת ממנה הדק (שמות ל, לו), אלא שתהא דקה מן הדקה (יומא מג:), שמערב יום הכפורים היה מחזירה למכתשת:

He shall put the incense on the fire
before Adonoy and the cloud of incense
will cover the Ark-cover that is on the
[tablets of] Testimony, that he not die.

13 וַנִּתֵּן אֶת-הַקִּטְרֶת עַל-הָאֵשׁ לִפְנֵי יְהוָה וְכֶסֶה | עָנָן

הַקִּטְרֶת אֶת-הַכִּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל-הָעֵדוּת וְלֹא יָמוּת:

ויתן ית קטורת בוסמיא על אשתא לקדם יי וחפי
עננא קטרותא ית כפרתא די על סהדויתא ולא ימות

על האש. שבתוך המחתה:

ולא ימות. הא אם לא עשאה כתקנה חייב מיתה (יומא נג:):

He shall take some of the bullocks
blood and he shall sprinkle with his
finger, above the surface of the Ark-
cover on its eastern part; and before the
Ark-cover, he shall sprinkle, some
blood, with his finger, seven times.

וְיִסֹּב מִדָּמָא דְתוֹרָא וְיִדִּי בְּאַצְבָּעָה עַל אִפִּי כַפּוֹרֶתָא
קְדוּמָא וְלִקְדָּם כַּפְרֶתָא יְדֵי שִׁבְעָה זְמָנִין מִן דָּמָא
בְּאַצְבָּעָה

14 וְלִקַּח מִדָּם הַפָּר וְהִזָּה ^{to spirt} בְּאַצְבָּעוֹ עַל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת

קְדָמָה וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת יִזָּה שִׁבְעַת־פְּעָמִים מִן־הַדָּם
בְּאַצְבָּעוֹ:

Rashi

והזה באצבעו. הזזה אחת במשמע:

ולפני הכפרת יזה שבע. הרי אחת למעלה ושבע למטה (יומא נה.).

He shall slaughter the he-goat sin-
offering that belongs to the people, and
he shall bring its blood inside of the
Curtain. He shall do [with] its blood
just as he did with the bullocks blood
and he shall sprinkle it on the Ark-cover
and before of the Ark-cover.

וְיִכּוֹס יֵת צִפְרָא דְחֻטָּאתָא דִּי לְעָמָא וְיַעַל יֵת דָּמָה
לְמִגְדוֹ לְפָרְכָתָא וְיַעֲבֹד לְדָמָה כְּמָא דִּי עֲבָד לְדָמָא
דְתוֹרָא וְיִדִּי יֵתָה עַל כַּפְרֶתָא וְלִקְדָּם כַּפְרֶתָא

15 וְשָׁחַט אֶת־שְׁעִיר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר לָעָם וְהָבִיא אֶת־דָּמּוֹ

אֶל־מִבֵּית לְפָרְכָת וְעָשָׂה אֶת־דָּמּוֹ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָם

הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל־הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת:

Rashi

אשר לעם. מה שהפר מכפר על הכהנים מכפר השעיר על ישראל, והוא השעיר שעלה עליו הגורל לשם (שם סא.):

כאשר עשה לדם הפר. אחת למעלה ושבע למטה (שם נה.):

He will atone for the Sanctuary, from the impurities of Bnei Yisroel and from their rebellious sins for all their transgressions. He shall do likewise for the Tent of Meeting, that dwells with them in the midst of their impurity.

וּכְפַר עַל קֹדֶשׁא מְסוּאָבֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִמְרֵדֵיהֶן
לְכָל חַטָּאֵיהֶן וְכֵן יַעֲבֹד לְמִשְׁכַּן זִמְנָא דְשָׁרֵי עֲמֵהֶן
בְּגוֹ סוּאָבֶתֶהֶן

16 וְכַפֵּר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטְּמֵאֹת ^{impure} בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְּשָׁעֵיהֶם
לְכָל־חַטָּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד הַשֹּׁכֵן אֹתָם
בְּתוֹךְ טְמֵאתָם:

Rashi

מטמאת בני ישראל. על הנכנסין למקדש בטומאה ולא נודע להם בסוף, שנאמר לכל חטאתם, וחטאת היא שוגג (שבועות יז):
— ת"כ פרק ד, ב):
ומפשעיהם. אף הנכנסין מזיד בטומאה (שם ג.):
וכן יעשה לאהל מועד. כשם שהזה משניהם בפנים, אחת למעלה ושבע למטה, כך מזה על הפרוכת מבחוץ משניהם, אחת למעלה ושבע למטה (יומא נו):
השכן אתם בתוך טומאותם. אף על פי שהם טמאים, שכינה ביניהם:

No man shall be present in the Tent of Meeting when he comes in to atone for the Holy [Sanctuary] until he leaves. He shall atone on his behalf and on behalf of his household and on behalf of the entire assembly of Israel.

וְכָל אִנָּשׁ לֹא יִהְיֶה בְּמִשְׁכַּן זִמְנָא בְּמַעְלָה לְכַפֵּר
בְּקֹדֶשׁא עַד מִפְקָה וּכְפַר עֲלוֹהֵי וְעַל אִנָּשׁ בֵּיתָה וְעַל
כָּל קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל

17 וְכָל־אָדָם לֹא־יִהְיֶה | בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאֹ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ
עַד־צֵאתוֹ וְכַפֵּר בְּעָדוֹ וּבְעָד בֵּיתוֹ וּבְעָד כָּל־קְהָל
יִשְׂרָאֵל:

שני

He shall go out to the altar that is before Adonoy and atone on it. He shall take some of the bullocks blood and some of the he-goats blood and put it atop the corners of the altar, all around.

18 וַיֵּצֵא אֶל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי־יְהוָה וַיִּכָּפֶר עָלָיו וַיִּלָּח

מִדָּם הַפָּר וּמִדָּם הַשְּׂעִיר וַיָּנֶתֶן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ

סָבִיב:

וַיִּפּוֹק לְמִדְבָּחָא דִּי קָדָם יִי וַיִּכָּפֶר עָלוּהִי וַיִּסֹּב מִדָּמָא
דְּתוֹרָא וּמִדָּמָא דְּצִפְרִיא וַיִּתֵּן עַל קַרְנֵת מִדְבָּחָא סָחוֹר
סָחוֹר

Rashi

אל המזבח אשר לפני ה'. זה מזבח הזהב, שהוא לפני ה' בהיכל. ומה תלמוד לומר ויצא, לפי שהזה הזהות על הפרוכת, ועמד מן המזבח ולפנים והזה, ובמתנות המזבח הזקיקו לצאת מן המזבח ולחוץ, ויתחיל מקרן מזרחית צפונית (יומא נח:): וכפר עליו. ומה היא כפרתו, ולקח מדם הפר ומדם השעיר, מעורבין זה לתוך זה (יומא נז:):

He shall sprinkle on it from the blood that is on his finger seven times and purify it and sanctify it from the impurities of Bnei Yisroel.

19 וְהִזָּה עָלָיו מִן־הַדָּם בְּאַצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים וְטָהָרוּ

to spirt

וְקִדְּשׁוּ מִטְּמֵאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

impure

וַיִּדִּי עָלוּהִי מִן דָּמָא בְּאַצְבָּעָה שֶׁבַע זְמָנִין וַיִּדְכָּנָה
וַיִּקְדְּשֶׁנָּה מִסּוֹאֶבֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

Rashi

והזה עליו מן הדם. אחר שנתן מתנות באצבעו על קרנותיו, מזה ז' הזאות על גגו: וטהרו. ממה שעבר: וקדשו. לעתיד לבא (ת"כ פרק ד, יג):

When he finishes atoning for the Holy
[Sanctuary] and [for] the Tent of
Meeting and [for] the altar he shall
bring the live he-goat.

וַיִּשְׁיָצֵי מִלְכַּפֶּרֶא עַל קוֹדֶשָׁא וְעַל מִשְׁכַּן זְמָנָא וְעַל
מִדְבָּחָא וַיִּקְרַב יֵת צִפְרִיא חֵיא

Aharon shall lay his two hands on the
head of the live he-goat and confess on
it all the iniquities of Bnei Yisroel and
all their rebellious transgressions for all
their sins, and put them on the head of
the goat and send it away with the man
[so] designated, to the desert.

וַיִּסְמֹךְ אֶהֱרֹן יֵת תְּרֵתִין יְדוּהִי עַל רִישׁ צִפְרִיא חֵיא
וַיְוֹדִי עֲלוּהִי יֵת כָּל עֲוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּת כָּל מַרְדֵּיהוֹן
לְכָל חֲטָאֵיהוֹן וַיִּתֵּן יֵתָהוֹן עַל רִישׁ צִפְרִיא וַיִּשְׁלַח בֶּיֶד
גִּבֹּר דְּזָמִין לְמַהֲדָּא לְמִדְבָּרָא

The goat shall carry upon itself all of
their iniquities to a desolate land, and
[the man shall] send the goat into the
desert.

וַיִּטּוֹל צִפְרִיא עֲלוּהִי יֵת כָּל חֻבִּיהוֹן לְאַרְעָא דְלֹא
יִתְבָּא וַיִּשְׁלַח יֵת צִפְרִיא בְּמִדְבָּרָא

20 וְכֻלָּהּ מִכֶּפֶר אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ
וְהִקְרִיב אֶת־הַשְּׁעִיר הַחַי:

21 וְסִמָּךְ ^{to prop} אֶהֱרֹן אֶת־שְׁתֵּי יָדָיו [יָדָיו] עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר

הַחַי וְהִתְוֹדָה עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאֶת־כָּל־פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל־חַטָּאתָם וְנָתַן אֹתָם עַל־רֹאשׁ
הַשְּׁעִיר וְשָׁלַח ^{timely} בְּיַד־אִישׁ עֵתִי הַמִּדְבָּרָה:

Rashi

איש עתי. המוכן לכך מיום אתמול (יומא סו:):

a desert

22 וַנָּשָׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֹנוֹתָם אֶל־אֶרֶץ ^{גִּזְרָה}

וַיִּשְׁלַח אֶת־הַשְּׁעִיר בְּמִדְבָּר:

Aharon will [then] come into the Tent of Meeting and remove the linen garments that he wore when he came into the Holy [Sanctuary] and place them there.

23 וַבֹּא אֶהֱרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט ^{to spread out} אֶת־בְּגָדֵי הַכֹּהֵן

אֲשֶׁר לָבַשׁ בְּבֹאוֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם:

וַיַּעֲזֹל אֶהֱרֹן לְמַשְׁכַּן זְמָנָא וַיִּשְׁלַח יָת לְבוּשֵׁי בּוֹצֵא דִּי
לְבַשׁ בְּמַעְלָה לְקוּדְשָׁא וַיַּצְנַעוּן תַּמָּן

Rashi

ובא אהרן אל אהל מועד. אמרו רבותינו, שאין זה מקומו של מקרא זה, ונתנו טעם לדבריהם במסכת יומא (דף לב.), ואמרו כל הפרשה כולה אמור על הסדר חוץ מביאה זו, שהיא אחר עשיית עולתו ועולת העם והקטרת אימורי פר ושעיר שנעשים בחוץ בבגדי זהב, וטובל ומקדש ופושטן ולובש בגדי לבן. ובא אל אהל מועד. להוציא את הכף ואת המחתה שהקטיר בה הקטרת לפני ולפנים:
ופשט את בגדי הבד. אחר שהוציאם ולובש בגדי זהב לתמיד של בין הערבים. וזהו סדר העבודות, תמיד של שחר בבגדי זהב, ועבודת פר ושעיר הפנימים וקטרת של מחתה בבגדי לבן, ואילו ואילך העם ומקצת המוספין בבגדי זהב, והוצאת כף ומחתה בבגדי לבן, ושירי המוספין ותמיד של בין הערבים וקטורת ההיכל שעל מזבח הפנימי בבגדי זהב, וסדר המקראות לפי סדר העבודות כך הוא, וְשִׁלַּח אֶת הַשָּׁעִיר בַּמִּדְבָּר, וְרָחֵץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמִּיִּם וגו', וַיֵּצֵא וַעֲשֶׂה אֶת עֹלֹתוֹ וגו', וְאֵת חֶלֶב הַחֹטָאת וגו', וכל הפרשה עד וְאַחֲרֵי כֵן יָבֹא אֶל הַמִּחְנָה, ואחר כך וַבֹּא אֶהֱרֹן: והניחם שם. מלמד שטעונון גניזה, ולא ישתמש באותן ארבעה בגדים ליום כפורים אחר (יומא יב.):

He shall wash his flesh in water in a sacred place and don his garments. He shall go out and do (offer) his burnt-offering and the peoples burnt-offering and atone on his behalf and on behalf of the people.

24 וְרָחֵץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמִּיִּם בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ וּלְבַשׁ אֶת־בְּגָדָיו

וַיֵּצֵא וַעֲשֶׂה אֶת־עֹלֹתוֹ וְאֶת־עֹלֹת הָעָם וְכִפֹּר בַּעֲדוֹ

וּבַעֲדַת הָעָם:

וַיִּסְחִי יָת בְּסִרָה בְּמִיָּא בְּאַתֵּר קָדִישׁ וַיִּלְבֹּשׁ יָת
לְבוּשׁוֹהִי וַיַּפּוֹק וַיַּעֲבֹד יָת עֹלֹתָהּ וְיָת עֹלֹת עַמָּא וַיַּכְפֹּר
עֲלֹהֵי וְעַל עַמָּא

Rashi

ורחץ את בשרו וגו'. למעלה למדנו מורחץ את בשרו ולבשם שכשהוא מְשַׁנָּה מבגדי זהב לבגדי לבן טעון טבילה, שבאותה טבילה פשט בגדי זהב שעבד בהן עבודת תמיד של שחר ולבש בגדי לבן לעבודת היום וכאן למדנו שכשהוא מְשַׁנָּה מבגדי לבן לבגדי זהב טעון טבילה (שם לב.):

במקום קדוש. המקודש בקדושת עזרה, והיא היתה בגג בית הַפְּרָוֶה, וכן ד' טבילות הבאות חובה ליום, אבל הראשונה היתה בחיל (שם ל. — ת"כ פרק י, ח):

ולבש את בגדיו. שמנה בגדים שהוא עובד בהן כל ימות השנה:

ויצא. מן ההיכל אל החצר שמזבח העולה שם:

ועשה את עולתו. איל לעולה האמור למעלה בזאת יבא אֶהְרֶן וגו':

ואת עולת העם. ואיל לעולה האמור למעלה ומאת עֶדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וגו':

שלישי

The fat of the sin-offering, he shall burn
on the altar.

25 וְאֵת חֶלֶב הַחֲטָאת יִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ:

וְיֵת תִּרְבָּא דְחֲטָאתָא יִסַּק לְמִדְבָּחָא

Rashi

ואת חלב החטאת. אימורי פר ושעיר:

יקטיר המזבחה. על מזבח החיצון, דאלו בפנימי כתיב לא תַעֲלוּ עָלָיו קִטְרֵת זָרָה וְעֹלָה וּמִנְחָה (שמות ל.).

He who sends the goat to Azazel shall
wash his garments, and bathe his body
in water, and afterwards he shall come
into the encampment.

26 וְהִמְשַׁלַּח אֶת־הַשְּׂעִיר לְעִזָּאֵל יִכְבֵּס ^{to trample} בְּגָדָיו וְרַחֲץ

אֶת־בְּשָׁרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה:

וְדִמְוִבִּיל יֵת צְפִירָא לְעִזָּאֵל יַצְבֵּעַ לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי יֵת

בְּסֶרֶה בְּמֵיא וּבְתֵר כֵּן יֵיעוֹל לְמַשְׁרִיתָא

The sin-offering-bullock and the sin-offering-goat whose blood was brought to achieve atonement in the Holy [Sanctuary], he shall have removed beyond the encampment. They shall burn in fire their skins, their flesh and their waste [that are in their intestines].

וְיֵת תֹּזְרָא דְחֻטָּאתָא וְיֵת צִפְרָא דְחֻטָּאתָא דִּי אֲתַעַל
מִדְמָהוֹן לְכַפֵּרָא בְּקוֹדֶשׁא יִתְפָּקוֹן לְמַבְרָא לְמִשְׁרִיתָא
וְיִקְדּוֹן בְּנוֹרָא יֵת מִשְׁכִּיָּהוֹן וְיֵת בְּסִרְהוֹן וְיֵת אֲכָלִיהוֹן

Rashi

אשר הובא את דמם. להיכל לפני ולפנים:

He who burns them shall wash his garments and bathe his body in water and afterwards he shall come into the encampment.

וְדַמּוֹקִיד יִתְהוֹן יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי יֵת בְּסִרְהָ בְּמִיָּא
וּבְתַר כֵּן יִיעוֹל לְמִשְׁרִיתָא

It shall be for an everlasting statute for you; in the seventh month, on the tenth of the month, you shall afflict yourselves and not do any work, the native-born and the proselyte residing among you.

וְתִהְיִי לְכוֹן לְקִיָּם עָלֶם בִּירְחָא שְׁבִיעָאָה בַּעֲשָׂרָא
לִירְחָא תַעֲנוּן יֵת נַפְשָׁתִיכוֹן וְכָל עֲבִידָא לָא תַעֲבִידוּן
יְצִיבָא וְגִיּוֹרָא דִּיתְגִּירוֹן בִּינִיכוֹן

27 וְיֵת פֶּר הַחֻטָּאת וְיֵת | שְׁעִיר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר הֻבֵּא

אֶת־דָּמָם לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ יוֹצִיא אֶל־מִחוּץ לַמִּחֲנֶה וְשָׂרְפוּ

בָּאֵשׁ אֶת־עֹרֹתָם וְאֶת־בָּשָׂרָם וְאֶת־פְּרָשָׁם:

28 וְהִשְׁרִיף אֹתָם יַכְבֵּס בְּגָדָיו וְרִחַץ אֶת־בְּשָׁרוֹ בַּמַּיִם

וְאַחֲרֵי־כֵן יָבוֹא אֶל־הַמִּחֲנֶה:

decade

29 וְהִיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר

לְחֹדֶשׁ תַּעֲנוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם וְכָל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ

native

הָאֲזֻרָּח וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם:

For on this day He will make atonement
for you, to purify you from all your
sins, before Adonoy, you will be
purified.

אֲרִי בְיוֹמָא הַדִּין יִכָּפֵר עָלֵיכֻן לְדַכָּאָה יִתְכּוֹן מְכַל
חֻבֵּיכֻן קָדָם יְיָ תִּדְכּוֹן

It is a Shabbos of Shabbosos to you and
you must afflict yourselves; it is an
everlasting statute.

שַׁבַּת שַׁבְּתָא הִיא לָכֻן וְתַעֲנוּן יִתְּ נַפְשְׁתִּיכֻן קִים עָלֶם

The kohein will atone—he who himself
will be anointed and who will be
initiated—to serve in his fathers stead
and dress in the linen garments, the
sacred garments.

וַיִּכָּפֵר כַּהֲנָא דִּי רַבִּי יִתָּה וְדִי יִקְרַב יִתְּ קָרְבָּנָה
לְשִׁמְשָׁא תַּחֲוֹת אָבוּהִי וְלִבְשָׁא יִתְּ לְבוּשֵׁי בּוֹצָא לְבוּשֵׁי
קוֹדֶשׁא

30 כִּי־בְיוֹם הַזֶּה יִכָּפֵר עָלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל

חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ:

31 שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן הִיא לָכֶם וְעַנִּיתֶם אֶת־נַפְשֵׁיכֶם חֻקַּת
day of rest

עוֹלָם:

32 וְכֹפֵר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר־יִמָּשַׁח אֹתוֹ וְאֲשֶׁר יִמְלֹא אֶת־יָדוֹ

לַכֹּהֵן תַּחַת אָבִיו וְלִבְשָׁא אֶת־בְּגָדֵי הַכֹּדֶשׁ בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ:

Rashi

וכפר הכהן אשר ימשח וגו'. כפרה זו של יום הכיפורים אינה כשרה אלא בכהן גדול (יומא עג. — ת"כ פרק ח, ד), לפי

שנאמרה כל הפרשה באהרן הוצרך לומר בכהן גדול הבא אחריו שיהא כמוהו:

ואשר ימלא את ידו. אין לי אלא המשווח בשמן המשחה, מרובה בגדים מנין, תלמוד לומר ואשר ימלא את ידו וגו' (ת"כ שם),

והם כל הכהנים גדולים שעמדו מיאשיהו ואילך, שבימיו נגנזה צלוחית של שמן המשחה (יומא נב:):

לכהן תחת אביו. ללמד שאם בנו ממלא את מקומו, הוא קודם לכל אדם (ת"כ שם ה):

He will atone for the Holy [Sanctuary];
and for the Tent of Meeting and for the
altar, he will atone; for the kohanim and
for the entire people of the
congregation, he will atone.

וַיִּכְפֹּר עַל מִקְדָּשׁ קֹדֶשׁ וְעַל מִשְׁכַּן זָמָנָא וְעַל
מִדְבַּחָא יִכְפֹּר וְעַל כֹּהֲנָיָא וְעַל כָּל עַמָּא דְקָהָל יִכְפֹּר

This shall be for you as an everlasting
statute, to achieve atonement for Bnei
Yisroel from all their sins, once a year.
He did as Adonoy commanded Moshe.

וַתְּהִי דָא לְכוּן לְקִיָּם עָלֵם לְכַפֵּרָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְכַל
חֻבִּיּהוֹן חָדָא בְּשַׁתָּא וְעֵבֶד כְּמָא דִּי פִקִּיד יִי יְת מֹשֶׁה

33 וַיִּכְפֹּר אֶת־מִקְדָּשׁ הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ

יִכְפֹּר וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל־כָּל־עַם הַקָּהָל יִכְפֹּר:

34 וַהֲיָתָה־זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

מִכָּל־חַטֹּאתֵם אֶחָת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה

אֶת־מֹשֶׁה: (פ)

Rashi

ויעש כאשר צוה ה' וגו'. כשהגיע יום הכפורים עשה כסדר הזה, ולהגיד שבחו של אהרן שלא היה לובשן לגדולתו אלא כמקיים גזירת המלך:

רביעי

ויקרא 17

Adonoy spoke to Moshe, saying:

וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימָר

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

Speak to Aharon and to his sons and to all Bnei Yisroel and say to them; this is the edict that Adonoy commanded, saying:

מִלֵּל עִם אֶהֱרֹן וְעִם בְּנוֹהֵי וְעִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִימַר
לְהֹוֹן דִּין פִּתְגָמָא דִּי פִקִּיד יְיָ לְמִימַר

Each and every person of the House of Israel who will slaughter an ox, lamb, or goat within the encampment or who will slaughter [it] beyond the encampment.

גָּבֵר גָּבֵר מִבֵּית יִשְׂרָאֵל דִּי יָכֹס תּוֹר אוֹ אִמֵּר אוֹ עֲזָא
בְּמִשְׁכָּנָא אוֹ דִּי יָכֹס מִבְּרָא לְמִשְׁרִיתָא

2 דִּבֶּר אֶל־אֶהֱרֹן וְאֶל־בְּנָיו וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ

אֲלֵיהֶם זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר:

3 אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ־

young
sheep

כֶּשֶׂב אוֹ־עֶז בְּמַחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ

לְמַחֲנֶה:

Rashi

אשר ישחט שור או כשב. במוקדשין הכתוב מדבר, שנאמר להקריב קרבן:

במחנה. חוץ לעזרה (זבחים קז):

And to the entrance of the Tent of Meeting he did not bring it so that it may be brought as an offering to Adonoy, before the Mishkan of Adonoy; it shall be considered for that person as blood, he has spilled blood, and that person shall be cut off from among his people.

וְלִתְרַע מִשְׁכַּן זְמָנָא לֹא אֵיתָה לְקַרְבָּא קֶרְבָּנָא קָדָם יְיָ

קָדָם מִשְׁכָּנָא דִּי דָמָא יִתְחַשֵּׁב לְגַבְרָא הֵהוּא דָמָא

אֲשֶׁד וְיִשְׁתַּיְצִי אֲנָשָׁא הֵהוּא מִגּוֹ עֵמָה

4 וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֵבִיאוֹ לְהַקְרִיב קֶרְבֶּן לַיהוָה

לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם יִחַשֵּׁב לְאִישׁ הֵהוּא דָם שָׁפָךְ

וְנִכְרַת הָאִישׁ הֵהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ:

Rashi

דם יחשב. כשופך דם האדם שמתחייב בנפשו:

דם שפך. לרבות את הזורק דמים בחוץ (שם):

So that Bnei Yisroel shall bring their sacrifices that they [would] slaughter on the field, and [instead] they shall bring them to Adonoy to the entrance of the Tent of Meeting, to the kohein, and slaughter them as peace-offerings to Adonoy.

בְּדִיל דִּי יִיתּוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵת דְּבַחֵיהוֹן דִּי אֲנוּן דְּבַחֵין
עַל אִפִּי חֻקְלָא וַיִּתּוּנוּן לְקֹדֶם יִי לְתַרְע מִשְׁכַּן זִמְנָא
לְוֹת פְּהִנָּא וַיִּכְסּוּן נִכְסֵת קוּדְשִׁין קֹדֶם יִי יִתְהוֹן

The kohein shall sprinkle the blood on the altar of Adonoy at the entrance of the Tent of Meeting and burn the fat as a pleasing fragrance to Adonoy.

וַיִּזְרוֹק פְּהִנָּא יֵת דְּמָא עַל מִדְּבַחָא דִּי בְּתַרְע מִשְׁכַּן
זִמְנָא וַיִּסַּק תַּרְבָּא לְאַתְקַבְּלָא בְּרַעְוָא קֹדֶם יִי

They shall no longer slaughter their sacrifices to the demons after which they go astray. This shall be an everlasting statute for them, for their descendants.

וְלֹא יִדְבַחוּן עוֹד יֵת דְּבַחֵיהוֹן לְשַׁדִּינִי דִּי אֲנוּן טַעֲנָן
בְּתַרִּיהוֹן קָיָם עָלָם תְּהִי דָא לְהוֹן לְדִרְיָהוֹן

5 לְמַעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־זִבְחֵיהֶם אֲשֶׁר הָיוּ

זִבְחֵיהֶם עַל־פְּנֵי הַשָּׁדָה וַהֲבִיֵּאֻם לַיהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל

מוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן וְזָבְחוּ זִבְחֵי שְׁלָמִים לַיהוָה אוֹתָם:

Rashi

אשר הם זבחים. אשר הם רגילים לזבוח:

6 וְזָרַק ^{to sprinkle} הַכֹּהֵן אֶת־הַדָּם עַל־מִזְבֵּחַ יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל

מוֹעֵד וְהַקְטִיר הַחֵלֶב לְרִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:

7 וְלֹא־יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת־זִבְחֵיהֶם לְשַׁעִירִים אֲשֶׁר הָיוּ זִנִּים

אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה־זֹאת לָהֶם לְדֹרֹתָם:

Rashi

לשעירים. לשדים, כמו ושעירים ירקדו שם (ישעיה יג, כא):

חמישי

To them you shall say: each and every person of the House of Israel and from the proselyte who will reside among them, who will bring a burnt-offering or sacrifice,

וְלֵהוֹן תִּימַר גִּבֹּר גִּבֹּר מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרָא
דִּיתְגִּירוֹן בִּינִיכּוֹן דִּי יִסַּק עֲלֵתָא אוּ נְכִסַּת קוּדְשִׁיא

8 וְאֵלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר

אֲשֶׁר־יָגוּר בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר־יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ־זֶבַח:

Rashi

אשר יעלה עלה. לחייב על המקטיר איברים בחוץ, (עי' ברא"ם) כשוחט בחוץ, שאם שחט אחד והעלה חבירו, שניהם חייבין
(ת"כ פרק י, ו — חולין כט:):

and to the entrance of the Tent of Meeting he does not bring it, that it be offered to Adonoy; that person shall be cut off from his people.

וְלִתְרַע מִשְׁכַּן זִמְנָא לָא אִיתְנִיה לְמַעַבְד יְתֵה קָדָם יי
וְיִשְׁתַּיְצִי אֲנָשָׁא הֵהוּא מֵעַמָּה

9 וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יָבִיאוּנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה

וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמּוֹ:

Rashi

ונכרת. זרעו נכרת, וימיו נכרתין.

Each and every person of the House of Israel and from the proselyte who resides among them who will eat any blood; I shall direct my anger on the soul of him who eats the blood and I will cut it off from among its people.

וְגֵבֶר גִּבֹּר מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרָא דִּיתְגִּירוֹן בִּינִיכוֹן דִּי יִיכּוֹל כָּל דָּמָא וְאַתָּן רוּגְזִי בְּאַנְשָׁא דִּי יִיכּוֹל יְת דָּמָא וְאַשִּׁיזִי יְתָה מְגוֹ עֲמָה

10 וְאִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר יֹאכַל כָּל־דָּם וְנָתַתִּי פָנַי בְּנַפְשׁ הָאֹכֶלֶת אֶת־הַדָּם וְהִכֵּרְתִּי אֹתָהּ מִקֶּרֶב עַמָּהּ:

Rashi

כל דם. לפי שנאמר בנפש יכפר, יכול לא יהא חייב אלא על דם המוקדשים, תלמוד לומר כל דם (כריתות ד:):

ונתתי פני. פנאי שלי, פונה אני מכל עסקי ועוסק בו:

For [the] soul of the body is in the blood and I have given it to you [to be placed] on the altar to achieve atonement for your souls, for it is the blood that will achieve atonement for the soul.

אַרִּי נֶפֶשׁ בְּסָרָא בְּדָמָא הִיא וְאַנָּא יְהִבְתָּהּ לָכוֹן עַל מִדְּבָחָא לְכַפָּרָא עַל נַפְשִׁיתִיכוֹן אַרִּי דָּמָא הוּא עַל נַפְשָׁא מְכַפֵּר

11 כִּי נַפְשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוּא וְאֲנִי נָתַתִּיו לָכֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי־הַדָּם הוּא בְּנַפְשׁ יְכַפֵּר:

Rashi

כי נפש הבשר. של כל בריה בדם היא תלויה, ולפיכך נתתיו על המזבח לכפר על נפש האדם, תבוא נפש ותכפר על הנפש:

Therefore, I have said to Bnei Yisroel: Every soul among you shall not eat blood. The proselyte residing among you shall not eat blood.

עַל כֵּן אֶמְרִית לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל אָנָּשׁ מִנְכוֹן לֹא יִיכּוֹל דָּמָא וְגִיּוֹרָא דִּיתְגִּירוֹן בִּינִיכוֹן לֹא יִיכּוֹל דָּמָא

12 עַל־כֵּן אֶמְרִיתִי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא־תֹאכַל דָּם וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם לֹא־יֹאכַל דָּם: (ס)

כל נפש מכם. להזהיר גדולים על הקטנים (יבמות קיד.):

Each and every person of the House of Israel and from the proselyte residing among them who will ensnare [the catch] any wild animal or fowl that is permitted to be eaten, he shall spill its blood and cover it with earth.

וְגֵבֶר גִּבֹּר מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרָא דִּיתְגִּירוֹן בִּינִיכוֹן
דִּי יִצוּד צִידָא חִיתָא אוּ עוֹפֵא דִּי מְתָאכֵל וַיִּשׁוּד יֵת
דְּמָה וַיִּכְסֶּנָּה בְּעֶפְרָא

13 וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הֹגֵר בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר

צִיד ^{to lie alongside} צִיד ^{the chase} תִּהְיֶה אוֹ־עוֹף אֲשֶׁר יֹאכֵל וְשָׁפַךְ

אֶת־דָּמּוֹ וְכִסָּהּ בְּעֶפְרָא:

אשר יצוד. אין לי אלא ציד, אווזין ותרנגולין מנין, תלמוד לומר ציד מכל מקום, אם כן למה נאמר אשר יצוד, שלא יאכל בשר אלא בהזמנה זאת (חולין פד. — ת"כ פרק יא, ב):
אשר יאכל. פרט לטמאים:

For [as to] the life of all flesh, its blood is its life, and I have said to Bnei Yisroel: The blood of any flesh, you should not eat, for, the life of all flesh is its blood. Whoever eats of it, shall be cut off.

אַרִּי נֶפֶשׁ כָּל בְּסָרָא דְּמָה בְּנֶפֶשָּׁהּ הוּא וְאַמְרִית לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל דֵּם כָּל בְּסָרָא לֹא תִכְלוּן אַרִּי נֶפֶשׁ כָּל בְּסָרָא
דְּמָה הִיא כָּל דִּיִּכְלִנָּה יִשְׁתִּיצִי

14 כִּי־נֶפֶשׁ כָּל־בֶּשָׂר דָּמּוֹ בְּנֶפֶשׁוֹ הוּא וְאָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל

דֵּם כָּל־בֶּשָׂר לֹא תֹאכְלוּן כִּי נֶפֶשׁ כָּל־בֶּשָׂר דָּמּוֹ הוּא

כָּל־אֲכָלְיוֹ יִכָּרֵת:

דמו בנפשו הוא. דמו הוא לו במקום הנפש שהנפש תלויה בו:
כי נפש כל בשר דמו הוא. הנפש היא הדם. דם ובשר לשון זכר, נפש לשון נקבה:

Anybody that will eat an improperly slaughtered animal or an animal with a fatal defect among the native-born and the proselyte, shall wash his clothing and bathe in water and is impure until the evening, and [then] becomes purified.

15 וְכָל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל נֶבֶלָה וְטֶרֶף ^{non-kosher meat} בְּאֶזְרָח ^{native} וּבְגֵר ^{to trample} וְכָס וּבִגְדָיו יֶרְחֹץ בְּמֵי־מָא וְטָבַח עַד־הָעֶרֶב וְטָהַר:

וְכָל אָנֶשׁ דִּי יִיכּוֹל נֶבִילָא וְטֶבֶרָא בְּיַצִּיבָא וּבְגִיזָא
וְיַצְבֵּעַ לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמֵיָא וְיֵהִי מְסָאָב עַד רַמְשָׁא
וְיִדְכִי

Rashi

אשר תאכל נבלה וטרפה. בנבלת עוף טהור דבר הכתוב, שאין לה טומאה אלא בשעה שנבלעת בבית הבליעה, ולמדך כאן שמטמאה באכילתה, ואינה מטמאה במגע, וטרפה האמורה כאן לא נכתבה אלא לדרוש, וכן שנינו יכול תהא נבלת עוף טמא מטמאה בבית הבליעה, תלמוד לומר טרפה, מי שיש במינו טרפה, יצא עוף טמא שאין במינו טרפה:

If he does not wash [his clothes] and does not bathe his flesh, he bears [the burden of] his iniquity.

16 וְאִם לֹא יִכְבֹּס וּבִשְׁרוֹ לֹא יֶרְחֹץ וְנִשָּׂא עֲוֹנוֹ: (פ)

וְאִם לֹא יַצְבֵּעַ וּבִסְרָה לֹא יִסְחִי וְיִקְבֹּל חֲוִבָה

Rashi

ונשא עונו. אם יאכל קדש, או יכנס למקדש, חייב על טומאה זו ככל שאר טומאות: ובשרו לא ירחץ ונשא עונו. על רחיצת גופו ענוש כרת, ועל כבוס בגדים במלקות:

ויקרא 18

Adonoy spoke to Moshe, saying.

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:

וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימָר

Speak to Bnei Yisroel and say to them I am Adonoy, your God.

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי יְהוָה

אֱלֹהֵיכֶם:

מִלֵּל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִימַר לְהוֹן אָנֹא יְיָ אֱלֹהֵינוּ

Rashi

אני ה' אלהיכם. אני הוא שאמרתי בסיני, אנכי ה' אלהיך (שמות כ, ב), וקבלתם עליכם מלכותי, מעתה קבלו גזרותי. רבי אומר גלוי וידוע לפניו שסופן לנתיק בעריות בימי עזרא, לפיכך בא עליהם בגזירה אני ה' אלהיכם, דעו מי גזור עליכם, דיין להפרע ונאמן לשלם שכר:

After the practice of the Land of Egypt in which you have lived, you shall not do, and the practice of the Land of Canaan, to which I am bringing you, you shall not do and you shall not follow their statutes [customs].

3 כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבַּתְּמֶ֫כָּה לֹא תַעֲשֶׂוּ

וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא

תַּעֲשֶׂוּ וּבַחֲקֵיתֶהֶם לֹא תֵלְכוּ:

כְּעֹבְדֵי עֲמָא דְאַרְעָא דְמִצְרַיִם דִּי יִתְבָּתוּן בֵּה לֹא
תַעֲבֹדוּן וּכְעֹבְדֵי עֲמָא דְאַרְעָא דְכְנַעַן דִּי אֲנָא מְעַל
יִתְכֹּון תְּמָן לֹא תַעֲבֹדוּן וּבְנִימוּסֵיהוֹן לֹא תִהְיוּ

Rashi

כמעשה ארץ מצרים. מגיד שמעשיהם של מצריים ושל כנעניים מקולקלים מכל האומות, ואותו מקום שישבו בו ישראל מקולקל מן הכל (ת"כ פרק יג, ה):
אשר אני מביא אתכם שמה. מגיד שאותן עממין שכבשו ישראל מקולקלים יותר מכולם:
ובחקתיהם לא תלכו. מה הניח הכתוב שלא אמר, אלא אלו נמוסות שלהן, דברים החקוקין להם, כגון טרטיאות ואצטדיאות,
ר' מאיר אומר אלו דרכי האמורי שמנו חכמים:

You shall fulfill My laws and you shall keep My statutes to follow them, I am Adonoy, your God.

4 אֶת־מִשְׁפָּטִי תַעֲשֶׂוּ וְאֶת־חֻקֹּתִי תִשְׁמְרוּ לְלַכֵּת בָּהֶם אֲנִי

יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

יֵת דִּינֵי תַעֲבֹדוּן וְיֵת קִימֵי תִטְרוּן לְהִלָּכָא בְּהוֹן אֲנָא יי
אֱלֹהֵינוּ

Rashi

את משפטי תעשו. אלו דברים האמורים בתורה במשפט, שאלו לא נאמרו היו כדאי לאומרן:
ואת חקתי תשמרו. דברים שהם גזירת המלך, שיצר הרע משיב עליהם למה לנו לשומרן, ואומות העולם ע"א משיבין עליהן,
כגון אכילת חזיר, ולבישת שעטנז, וטהרת מי חטאת, לכך נאמר אני ה', גזרתי עליכם, אי אתם רשאים להפטר:
ללכת בהם. אל תפטר מתוכם, שלא תאמר למדתי חכמת ישראל אלך ואלמד חכמת המצריים והכשדיים:

You shall keep My statutes and My laws
which if a man obeys he shall live
through them; I am Adonoy.

וְשָׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּכֶם
וְתִטְּרוּן יֵת קִיָּמִי וְיֵת דִּינִי דִּי יַעֲבֹד יִתְּהוֹן אֲנִישָׁא וְיַחֲיִי
בְּהוֹן לְחַיִּי עַלְמָא אֲנָא יי

5 וְשָׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּכֶם
הָאֲדָמָה וְיַחֲיִי בְּהֶם אֲנִי יְהוָה: (ס)
to live

Rashi

ושמרתם את חקותי. לרבות שאר דקדוקי הפרשה שלא פרט הכתוב בהם (ת"כ שם יא). דבר אחר ליתן שמירה ועשייה לחוקים, ושמירה ועשייה למשפטים (שם פרשתא ט, י), לפי שלא נתן אלא עשייה למשפטים ושמירה לחוקים: וחי בהם. לעולם הבא, שאם תאמר בעולם הזה, והלא סופו הוא מת: אני ה'. נאמן לשלם שכר:

שישי

Each and every person—to any of his
close kin—You shall not approach to
uncover [their] nakedness, I am
Adonoy.

גְּבֵר גְּבֵר לְכָל קָרִיב בְּסֻרָּה לָא תִקְרְבוּן לְגִלְאָה עֲרִיָּא
אֲנָא יי

6 אִישׁ אִישׁ אֶל־כָּל־שָׂאֵר בָּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגִלְוֹת עֲרוּהָ
אֲנִי יְהוָה: (ס)

Rashi

לא תקרבו. להזהיר הנקבה כזכר, לכך נאמר לשון רבים: אני ה'. נאמן לשלם שכר:

The nakedness of your father and the
nakedness of your mother you shall not
uncover; she is your mother, you shall
not uncover her nakedness.

עֲרִית אָבוֹדָה וְעֲרִית אִמָּה לֹא תִגְלֶה אִמָּה הִיא לֹא תִגְלֶה
עֲרִיתָהּ

7 עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמָּךְ לֹא תִגְלֶה אִמָּךְ הִיא לֹא
תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ: (ס)

Rashi

ערוֹת אבִיךָ. זוֹ אִשְׁתְּ אבִיךָ (סנהדרין נד.), אוֹ אִינוּ אֵלָא כַּמְשַׁמְעוּ, נֹאמֵר כֹּאן עֲרוֹת אבִיךָ, וְנֹאמֵר לֵהֲלֹן עֲרוֹת אָבִיו גְּלָהּ (ויקרא כ, יא), מָה לֵהֲלֹן אִשְׁתְּ אבִיו, אִף כֹּאן אִשְׁתְּ אבִיו: וְעֲרוֹת אִמְךָ. לֵהֲבִיא אִמּוֹ שְׂאִינָה אִשְׁתְּ אבִיו:

The nakedness of your fathers wife you shall not uncover; it is your fathers nakedness.

8 עֲרוֹת אִשְׁתְּ-אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה עֲרוֹת אָבִיךָ הוּא: (ס)

עֲרִית אֶתֶת אָבוֹךָ לֹא תִגְלִי עֲרִית אָבוֹךָ הִיא

Rashi

ערוֹת אִשְׁתְּ אבִיךָ. לרבות לאחר מיתה:

The nakedness of your sister [whether she is] your fathers daughter or your mothers daughter; whether she is born in the house, or she is born outside, you shall not uncover their nakedness.

9 עֲרוֹת אָחוֹתְךָ בֶּת-אָבִיךָ אוֹ בֶּת-אִמְךָ מוֹלֶדֶת בֵּית אוֹ

מוֹלֶדֶת חוּץ לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָן: (ס)

עֲרִית אָחוֹתְךָ בֶּת אָבוֹךָ אוֹ בֶּת אִמְךָ דִּילִידָא מִן אָבוֹךָ
מִן אֶתֶת אָחֵרִי אוֹ מִן אִמְךָ לְגַבֵּר אָחֵרִין לֹא תִגְלִי
עֲרִיתָהּ

Rashi

בת אבִיךָ. אִף בֶּת אֲנוֹסָה בַּמְשַׁמֵּעַ:

מוֹלֶדֶת בֵּית אוֹ מוֹלֶדֶת חוּץ. בֵּין שְׂאוֹמְרִים לוֹ לֹאֲבִיךָ קִיִּים אֶת אִמָּהּ, וּבֵין שְׂאוֹמְרִים לוֹ הוּצָא אֶת אִמָּהּ (יבמות כג.), כְּגוֹן מִמּוֹרֶת אוֹ נִתְיָנָה:

The nakedness of your sons daughter or your daughters daughter; you shall not uncover their nakedness, for their nakedness is your own.

10 עֲרוֹת בֶּת-בְּנֶךָ אוֹ בֶּת-בִּתְּךָ לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָן כִּי עֲרוֹתְךָ

הֵנָּה: (ס)

עֲרִית בֶּת בֶּרֶךְ אוֹ בֶּת בִּרְתְּךָ לֹא תִגְלִי עֲרִיתָהּ אָרִי
עֲרִיתְךָ אָנוֹן

Rashi

ערות בת בנג וגו'. בבתו מאנוסתו הכתוב מדבר (סנהדרין עו.), ובתו ובתו מאשתו אנו למדין מערות אשה ובתה שנאמר בהן לא תגלה, בין שהיא ממנו בין שהיא מאיש אחר: ערות בת בנג. קל וחומר לבתך, אלא לפי שאין מזהירין מן הדין למדוה מגזרה שוה, (במסכת יבמות ג.):

The nakedness of the daughter of your fathers wife who is born to your father; she is your sister, you shall not uncover her nakedness.

11 עֲרוֹת בַּת־אִשְׁת־אָבִיךָ מוֹלֶדֶת אָבִיךָ אַחֻתְךָ הִוא לֹא

תִּגְלֶה עֲרוֹתָהּ: (ס)

עֲרִית בַּת אִתְּ אָבוֹךְ דִּילִידָא מִן אָבוֹךְ אַחֻתְךָ הִיא לֹא תִגְלִי עֲרִיתָהּ

Rashi

ערות בת אשת אביך. לימד שאינו חייב על אחותו מִשְׁפָּחָה וְנִכְרִית, לכך נאמר בת אשת אביך, בראויה לקידושין (יבמות כג.):

The nakedness of your fathers sister you shall not uncover; she is your fathers kin.

12 עֲרוֹת אַחֻת־אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה שְׁאֵר אָבִיךָ הִוא: (ס)

עֲרִית אַחֻת אָבוֹךְ לֹא תִגְלִי קְרִיבַת אָבוֹךְ הִיא

The nakedness of your mothers sister you shall not uncover, for she is your mothers kin.

13 עֲרוֹת אַחֻת־אִמְךָ לֹא תִגְלֶה כִּי־שְׂאֵר אִמְךָ הִוא: (ס)

עֲרִית אַחֻת אִמְךָ לֹא תִגְלִי אֲרִי קְרִיבַת אִמְךָ הִיא

The nakedness of your fathers brother you shall not uncover. You shall not approach his wife, she is your aunt.

14 עֲרוֹת אַחִי־אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה אֶל־אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרָב

an aunt

דִּדְתָּ הִוא: (ס)

עֲרִית אַח אָבוֹךְ לֹא תִגְלִי לְאִתְּהָ לֹא תִקְרַב אִתָּהּ אַח אָבוֹךְ הִיא

Rashi

ערות אחי אביך לא תגלה. ומה היא ערותו, אל אשתו לא תקרב:

The nakedness of your daughter-in-law
you shall not uncover; she is your sons
wife, you shall not uncover her
nakedness.

15 עֲרוֹת כְּלָתְךָ לֹא תִגְלֶה אֵשֶׁת בְּנֶךָ הִוא לֹא תִגְלֶה

עֲרוֹתֶיהָ: (ס)

עֲרִית כְּלָתְךָ לֹא תִגְלֶה אֵת בְּרַךְ הִיא לֹא תִגְלֶה עֲרִיתָהּ

Rashi

אשת בנך היא. לא אמרתי אלא בשיש לבנך אישות בה, פרט לאנוסה ושפחה ונכרית:

The nakedness of your brothers wife
you shall not uncover; it is your
brothers nakedness.

16 עֲרוֹת אֵשֶׁת-אָחִיךָ לֹא תִגְלֶה עֲרוֹת אָחִיךָ הִוא: (ס)

עֲרִית אֵת אָחוּךְ לֹא תִגְלֶה עֲרִית אָחוּךְ הִיא

The nakedness of a woman and her
daughter you shall not uncover. The
daughter of her son and the daughter of
her daughter you shall not take to
uncover her nakedness, they are kin; it
is lewdness.

17 עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תִגְלֶה אֶת-בֵּת-בִּנְיָהּ

female
kindred by
blood

וְאֶת-בֵּת-בִּתָּהּ לֹא תִקַּח לְגִלּוֹת עֲרוֹתָהּ שְׂאֵרָה הִנָּה

a plan

זְמָה הִוא

עֲרִית אֶתְמָא וּבִרְתָּהּ לֹא תִגְלֶה יֵת בֵּת בָּרָה וְיֵת בֵּת

בִּרְתָּהּ לֹא תִסָּב לְגִלְיָה עֲרִיתָהּ קָרִיבִן אֲנוֹן עֲצָת

חֲטָאִין הִיא

Rashi

ערות אשה ובתה. לא אסר הכתוב אלא ע"י נשואי הראשונה (יבמות צז.), לכך נאמר לא תקח, לשון קיחה, וכן לענין העונש

אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אִשָּׁה וְאֶת אִמָּהּ (ויקרא כ, יד), לשון קיחה, אבל אנס אשה מותר לישא בתה:

שארר הנה. קרובות הן זו לזו:

זמה. עצה, כתרוממו עצת חטאין, שיצרך יועצך לחטוא:

You shall not take a woman and her sister to vex [her] to uncover her nakedness with the other, in her lifetime.

וְאִתָּהּ עִם אַחֲתָהּ לֹא תִסֵּב לְעִקָּאָהּ לְגִלְאָהּ עֲרִיתָהּ
עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ

18 וְאִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ לֹא תִקַּח לְצָרָר^{to cramp} לְגִלְוֹת עֲרוֹתָהּ
עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ:

Rashi

אל אחותה. שתיהן כאחת (קידושין נ:):
לצרר. לשון צרה, לעשות את זו צרה לזו:
בחייה. למדך, שאם גרשה לא ישא את אחותה, כל זמן שהיא בחיים (יבמות ח:):

To a woman while in her menstrual impurity, you shall not approach to uncover her nakedness.

וְלֹא־תִקַּח בְּרַחוּק סוּבְתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלְאָהּ עֲרִיתָהּ

19 וְאֶל־אִשָּׁה בְּנִדָּתָהּ^{properly} טְמֵאָתָהּ^{impure} לֹא תִקְרַב לְגִלְוֹת עֲרוֹתָהּ:

With your friends wife you shall not lie carnally, to defile yourself through her.

וּבְאַתֶּת חֲבֵרְךָ לֹא תִתֵּן שְׁכִבְתְּךָ לְזִרְעָא לְאִסְתָּאבָא בָּהּ

20 וְאֶל־אִשְׁתְּ עֲמִיתְךָ^{colleague} לֹא־תִתֵּן שְׁכִבְתְּךָ לְזִרְעָ^{a lying with}
לְטִמְאָה־בָּהּ:

You shall not hand over any of your children to be passed through [the worship of] Molech and you shall not defile the Name of your God, I am Adonoy.

וּמִבְנֶיךָ לֹא תִתֵּן לְאֶעֱבָרָא לְמוֹלָךְ וְלֹא תַחֲלִי יְת שְׁמָא
דְּאֵלֶהֶךָ אֲנִי יי

21 וּמִזִּרְעֲךָ לֹא־תִתֵּן לְהַעֲבִיר לְמֹלֶךְ וְלֹא תַחֲלִל אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה:

Rashi

למלך. עבודת אלילים היא ששמה מולך, וזו היא עבודתה, שמוסר בנו לכומרים ועושין שתי מדורות גדולות ומעבירין את הבן ברגליו בין שתי מדורות האש (סנהדרין סד:):
לא תתן. זו היא מסירתו לכומרים:
להעביר למלך. זו העברת האש:

שביעי

You shall not lie with a male
[conjugally] as one lies with a woman; it
is an abomination.

ועם דכורא לא תשכב משכבי אשתא תועבתא היא

Together with any animal you shall not
lie [conjugally] to defile yourself with it.
A woman shall not stand before an
animal to copulate with it; it is
defilement.

ובכל בעירא לא תתן שכבתך לאסתאבא בה ואשתא
לא תקום קדם בעירא למשלט בה תבלא הוא

Rashi
תבל הוא. לשון קדש וערוה וניאוף, וכן ואפי על תבליתם (ישעי' י, כה). דבר אחר תבל הוא, לשון בלילה וערבוב, זרע אדם
זרע בהמה:

Do not defile yourselves in any one of
these [ways], for in all of these [ways]
the nations have become defiled [those]
that I am driving away from before you.

לא תסתאבון בכל אליו ארי בכל אליו אסתאבו
עממיא די אנא מגלי מן קדמיכון

The land became defiled and I judged
its iniquities upon it and the land
expelled its inhabitants.

ואסתאבת ארעא ואסערית חובה עליה ורוקינת ארעא
ית יתבהא

22 ואת־זָכָר לא תִשְׁכַּב מִשְׁכְּבִי אִשָּׁה תוֹעֵבָה הוּא:

23 וּבְכָל־בְּהֵמָה לֹא־תִתֵּן שְׁכִבְתְּךָ לְטִמְאָה־בָּהּ וְאִשָּׁה

לֹא־תַעֲמֹד לִפְנֵי בְּהֵמָה לְרִבְעָהּ תָּבֵל הוּא:

24 אֶל־תִּטְמְאוּ בְּכָל־אֵלֶּה כִּי בְּכָל־אֵלֶּה נִטְמְאוּ הַגּוֹיִם

אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלַּח מִפְּנֵיכֶם:

25 וְתִטְמָא הָאָרֶץ וְאֶפְקֹד עֲוֹנָהּ עָלֶיהָ וְתִקָּא הָאָרֶץ

אֶת־יִשְׁבֵּיהָ:

You shall adhere to My statutes and to My laws and not do any of these abominations [both] the native born and the proselyte who resides among you.

וְתִטְרוּן אֶתּוֹן יֵת קִימִי וְיֵת דִּינִי וְלֹא תַעֲבֹדוּן מִכָּל
תּוֹעֲבֹתָא הָאֵלִין יִצִּיבָא וְגִיזְרָא דִּיתְגִּירוּן בִּינִיכּוֹן

For all of these abominations were done by the people of the land who came before you and the land became defiled.

אֲרִי יֵת כָּל תּוֹעֲבֹתָא הָאֵלִין עֲבָדוּ אֲנָשִׁי אֶרֶעָא דִּי
קִדְמִיכּוֹן וְאֶסְתָּאבַת אֶרֶעָא

[So that] the land not expel you when you defile it as it expelled the nation before you.

וְלֹא תִרְוֹקוּן אֶרֶעָא יִתְכּוֹן בְּסֻאֲבִיכּוֹן יִתָּה כְּמָא דִּרְוֹקִינַת
יֵת עֲמֻמִּיָּא דִּי קִדְמִיכּוֹן

For anyone who will do any of these abominations, their souls shall be cut off, those who do these things, from among their people.

אֲרִי כָּל דִּי יַעֲבֹד מִכָּל תּוֹעֲבֹתָא הָאֵלִין וְיִשְׁתִּיצוּן
נַפְשָׁתָא דִּיעֲבָדוּן מִגּוֹ עַמָּהוֹן

26 וְשִׁמְרֶתֶם אֹתָם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ

מִכָּל הַתּוֹעֲבוֹת הָאֵלֶּה הָאֲזֻרָה ^{native} וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם:

27 כִּי אֶת־כָּל־הַתּוֹעֲבוֹת הָאֵל עָשׂוּ אֲנָשֵׁי־הָאָרֶץ אֲשֶׁר

לִפְנֵיכֶם וַתִּטְמָא הָאָרֶץ:

28 וְלֹא־תִקְיֹא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטִמְאַכֶּם אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר קָאָה

אֶת־הָגוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם:

Rashi

ולא תקיא הארץ אתכם. משל לבן מלך שהאכילוהו דבר מאוס שאין עומד במעיו אלא מקיאו, כך ארץ ישראל אינה מקיימת עוברי עבירה. ותרגומו ולא תרוקן, לשון ריקון, מריקה עצמה מהם:

29 כִּי כָל־אִשֶּׁר יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֲבוֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ

הַנַּפְשׁוֹת הָעֹשִׂים מִקֶּרֶב עַמָּם:

Rashi

הנפשות העושות. הזכר והנקבה במשמע (ב"ק לב.):

You shall keep my watch that you shall not do any of the abominable customs that were done before you and you will not defile yourselves through them. I am Adonoy, your God.

וְתִטְרוּן יְת מַטְרַת מִימְרֵי בְדִיל דְּלֹא לְמַעַבְד מְנִימוֹסֵי
תוֹעֲבָתָא דְּאִתְעַבְדָּא קְדָמִיכּוֹן וְלֹא תִסְתַּאֲבוּן בְּהוֹן אֲנִי
יְי אֱלֹהֵיכּוֹן

30 וְשִׁמְרַתֶּם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת מַחֲקוֹת הַתּוֹעֲבָת

אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא תִטְמְאוּ בָּהֶם אֲנִי יְהוָה

אֱלֹהֵיכֶם: (פ)

Rashi

ושמרתם את משמרתי. להזהיר בית דין על כך:

ולא תטמאו בהם אני ה' אלהיכם. הא אם תטמאו איני אלהיכם, ואתם נפסלים מאחרי, ומה הנאה יש לי בכם, ואתם

מתחייבים כלייה, לכך נאמר אני ה' אלהיכם:

Amos 9:7-15

הפטרה — עמוס

הפטרה

עמוס 9

Are ye not as the children of the Ethiopians unto Me, O children of Israel? saith the LORD. Have not I brought up Israel out of the land of Egypt, And the Philistines from Caphtor, And Aram from Kir?

7 הָלוֹא כְּבָנֵי כְּשִׁיִּים^{a Cushite} אַתֶּם לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה

הָלוֹא אֶת־יִשְׂרָאֵל הָעֲלִיתִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְלִשְׁתִּיִּים

מִכַּפְתּוֹר וְאַרָם מִקִּיר:

Behold, the eyes of the Lord GOD Are
upon the sinful kingdom, And I will
destroy it from off the face of the earth;
Saving that I will not utterly destroy the
house of Jacob, Saith the LORD.

For, lo, I will command, and I will sift
the house of Israel among all the
nations, Like as corn is sifted in a sieve,
Yet shall not the least grain fall upon
the earth.

All the sinners of My people shall die
by the sword, That say: 'The evil shall
not overtake nor confront us.' .

In that day will I raise up The
tabernacle of David that is fallen, And
close up the breaches thereof, And I
will raise up his ruins, And I will build
it as in the days of old;

That they may possess the remnant of
Edom, And all the nations, upon whom
My name is called, Saith the LORD that
doeth this.

Behold, the days come, saith the LORD,
That the plowman shall overtake the
reaper, And the treader of grapes him
that soweth seed; And the mountains
shall drop sweet wine, And all the hills
shall melt.

8 הִנֵּה עֵינַי | אֲדֹנָי יְהוִה בַּמַּמְלָכָה הַחַטָּאָה וְהַשְׁמֵדֹתִי
אֹתָהּ מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה אֶפֶס כִּי לֹא הַשְׁמִיד אֶשְׁמִיד
אֶת־בֵּית יַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָה:

9 כִּי־הִנֵּה אֲנֹכִי מִצֹּה ^{to waver} וְהִנְעוֹתִי בְכָל־הַגּוֹיִם אֶת־בֵּית
יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר יִנּוּעַ ^{a sieve} בַּכִּבְרָה וְלֹא־יִפֹּל צֶרֶר אֶרֶץ:

10 בַּחֶרֶב יָמוּתוּ כָּל חַטָּאֵי עַמִּי הָאֲמָרִים לֹא־תָגִישׁ
וְתִקְדִּים בַּעֲדֵינוּ הָרָעָה:

11 בַּיּוֹם הַהוּא אֶקִּים אֶת־ ^{booth} סֶכֶת דָּוִד הַנִּפְלֹת וְגִדְרֹתֶי
אֶת־פְּרִצֵיהֶן וְהִרְסֹתֶי אֶקִּים וּבְנִיתֶיהָ כִּימִי עוֹלָם:

12 לְמַעַן יִירָשׁוּ אֶת־שְׂאֲרֵית אֲדוֹם וְכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־נִקְרָא
שְׁמִי עֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה עֲשֵׂה זֹאת: (פ)

13 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְנִגַּשׁ חֹרֶשׁ בַּקֶּצֶר ^{to dock off}
וְדָרְךְ עֲנָבִים בַּמִּשְׁךְ הַזֶּרַע ^{a grape} וְהִטִּיפוּ ^{to ooze} הַהָרִים
עֲסִים ^{to melt} וְכָל־הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגְגָנָה: ^{juice}

And I will turn the captivity of My
people Israel, And they shall build the
waste cities, and inhabit them; And
they shall plant vineyards, and drink
the wine thereof; They shall also make
gardens, and eat the fruit of them.

And I will plant them upon their land,
And they shall no more be plucked up
Out of their land which I have given
them, Saith the LORD thy God.

14 וְשִׁבְתִּי אֶת־שְׁבוֹת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבָנוּ עָרִים נְשֻׁמוֹת

a garden

וַיִּשְׁבוּ וַיִּטְעוּ כִרְמִים וְשָׂתוּ אֶת־יֵינֵם וְעָשׂוּ גִזְוֹת

וְאָכְלוּ אֶת־פְּרִיָהֶם:

to tear
away

15 וַיִּטְעֻנִּים עַל־אֲדָמָתָם וְלֹא יִנְתְּשׁוּ עוֹד מֵעַל

אֲדָמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם אָמַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: